

Resultaten (broed)vogelonderzoek rond Bodemven op Landgoed Huis ter Heide, Loonse en Drunense Duinen

Broedseizoen 2012

Vink (Fringilla coelebs)

Uitgevoerd in opdracht van Natuurmonumenten
regio Midden-Brabant

Auteurs:
Ad v.d. Corput
Jan Paymans
Loe Brokken
Mart de Louwere

Dongen, december 2012

Samenvatting

In 2012 werden van 23 vogelsoorten (mogelijke) broedgevallen vastgesteld. De interpretatie van de broedgevallen is uitgevoerd volgens de richtlijnen "Handleiding Broedmonitoring Project BMP" (van Dijk, 2004).

Er zijn 7 rode-lijst soorten aangetroffen, zoals;

- boomvalk kwetsbaar
- graspieper (gevoelig)
- groene specht (kwetsbaar)
- koekoek (kwetsbaar)
- kneu (gevoelig)
- nachtzwaluw (kwetsbaar)
- veldleeuwerik (gevoelig)

(Bron: Rode lijst van de Nederlandse broedvogels 2005)

De rode lijst soorten; matkop en tapuit, zijn in tegenstelling tot de vorige jaren niet in de gebieden designaleerd in 2012.

Naast bovenstaande vogelsoorten, zijn er vogels aangetroffen, alleen buiten het resp. broedseizoen.

Opvallendheden;

Dit jaar is voor het eerst op een andere manier geïnventariseerd. Het hele gebied is niet meer systematisch doorkruist. We zijn gelopen van kilometerhoekpunt naar kilometerhoekpunt. Wel steeds in een andere volgorde om op verschillende tijdstippen te kunnen monitoren. Het nadeel hiervan is dat we niet het hele gebied hebben gehad.

Voor het hele gebied hebben we BMP (B) zeer ruim toegepast; Op eigen initiatief de iets minder voorkomende soorten wel meegeteld. Dit leidde niet tot vreemde resultaten.

Daarnaast hebben we op de kilometerhoekpunten steeds 2 x 5 minuten gepost. Hier is BMP(A) toegepast. De ene keer hadden we tijd te kort om alles genoteerd te krijgen, een andere keer hadden we bijna niets te doen.

Door deze nieuwe manier van inventariseren kunnen we geen vergelijkingen trekken met voorgaande jaren.

Dit beïnvloedt onze inventarisatie extreem nadelig. Verder is vooral de aandacht gegeven aan bijzondere broedsoorten en veelal zijn de "stand" vogelsoorten alleen op de kilometerhoekpunten geteld.

Ook is opgevallen dat het programma van SOVON bij de soortenkaarten van de PILOTS nergens waarnemingen noteert. Op alle punten, voor alle vogels staat 0 waarnemingen, Terwijl in de tabellen wel steeds waarnemingen genoteerd staan.

Het doorgeven van de coördinaten is veel te laat aan ons als inventariseerders doorgegeven. Hierdoor hebben we in beginsel een schatting moeten maken waar de kilometerhoekpunten zouden zijn. De juiste coördinaten staan echter wel genoteerd in het verslag.

Inhoudsopgave

1. Inleiding

1.1	aanleiding tot het onderzoek	4
1.2	vraagstelling	4
1.3	type onderzoek	4
1.4	gebied	4
1.5	werkwijze	4
1.6	begripsbepalingen	4

2. Resultaten

2.1	verzameltabellen	5
2.2	Gebiedsverzameltabel HtH- midden	6
2.3	Gebiedsverzameltabel LDD Noord	7
2.4	Gebiedsverzameltabel LDD Zuid	7
2.5	Datumgrens tabel van alle aangetroffen vogelsoorten	8

3. Territoria & waarnemingen

3.1	Geldige waarnemingen HtH-midden	8
3.2	Ongeldige waarnemingen HtH-midden	11
3.3	Geldige waarnemingen LDD-Nrd	13
3.4	Ongeldige waarnemingen LDD-Nrd	14
3.5	Geldige waarnemingen LDD-Zuid	15
3.6	Ongeldige waarnemingen LDD-Zuid	17

4. Kilometer pilots

4.1	Verzameltabel HtH pilot Acacialaantje	18
4.2	Verzameltabel HtH pilot Bodemven	19
4.3	Verzameltabel HtH pilot ten zuiden van kantoor	20
4.4	Verzameltabel LDD pilot 444745 mid.	21
4.5	Verzameltabel LDD pilot 444841 LO	22
4.6	Verzameltabel LDD pilot 444831 LO	23

5. Overige zaken

5.1	Waarnemingen overige diersoorten	24
5.2	Discussie	26
5.3	Voorgestelde beheermaatregelen	26
5.4	Roofvogels	26
5.5	Rode lijst soorten	26
5.6	Vervolgonderzoek	26
5.7	Bronvermelding	27
5.8	Topografische weergave van het onderzoeksgebied	27
5.9	Wetenschappelijke namen vogelsoorten in het verslag	28

1. Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

Op verzoek van Natuurmonumenten wordt het gebied Huis ter heide en Drunense Duinen geïnterviewd op bijzondere broedvogels. Dit onderzoek maakt deel uit van de inventarisatie. Met de resultaten kan Natuurmonumenten de beheerplannen controleren en/of aanpassen.

1.2 Vraagstelling

Welke (broed)vogels begeven zich in de gebieden rond het Bodemven op Huis ter Heide en ten zuiden van de Roestelberg in de Loonse en Drunense Duinen tijdens het broedseizoen van het jaar 2012?

1.3 Type Onderzoek

De inventarisatie is bedoeld om een indruk te krijgen welke broedvogels er zich zoal in het gebied begeven en heeft betrekking op alle aanwezige soorten op de kilometerhoekpunten, en de bijzondere soorten in het gehele gebied.

1.4 Gebied

a. Huis ter Heide

Het gebied heeft een globale oppervlakte van 3 km². Het gebied bevat een stuk naaldbos, boswei, half open bos, een jong bos (>5jr.), kruidig grasland, moerasbos en een zuurven. Het Bodemven en omstreken heeft dus een gevarieerde biotoop. Opvallendheden: bos grenzend aan weilanden richting de Moer is recentelijk sterk uitgedund. Er is zelfs sprake van kaalslag op bepaalde plekken. Het bosgebied is ontdaan van bomen > 30 jr. In het nieuwe perceel bos welke nu 5 jr. oud is, is op sommige plaatsen de opkomst van berken en sparren zo dicht opeen dat het weinig schuilplaatsen op kan leveren voor wild en vogels.

b. Drunense Duinen

Dit geïnterviewde gebied heeft een globale oppervlakte van 4 km². Het gebied bevat naaldbos, heide en stuifzanden. Ook is er een kapvlakte van bos welke vorig jaar is gekapt, geplagd en wat omgevormd moet worden naar heide en/of stuifzand.

1.5 Werkwijze

Op 12 data tussen maart en juli 2012 is een vaste route gekozen die bij elke bezoeker is afgelegd in een van boven beschreven gebieden. Alleen de richting van de route wilde wel eens wisselen

a. Huis ter Heide

Bezoek 1: 10 maart	Start	06:15 uur.	8°C, motregen	windkracht 2
Bezoek 2: 07 april	Start	06:00 uur.	4°C, buiig	windkracht 2
Bezoek 3: 28 april.	Start	06:00 uur.	8°C, buiig	windkracht 1
Bezoek 4: 25 mei	Start	05:15 uur.	13°C, onbewolkt	windkracht 1
Bezoek 5: 23 juni	Start:	05:00 uur.	15°C, licht bewolkt	windkracht 2
Bezoek 6: 07 juli	Start:	05:00 uur.	14°C, onbewolkt	windkracht 1

In dit gebied hebben we dit jaar geen nachtbezoeken gebracht.

b. Drunense Duinen

Bezoek 1: 24 maart	start	06:30 uur	8°C,	windkracht 2
Bezoek 2: 14 april	start	06:00 uur	6°C, mistig	windkracht 0
Bezoek 3: 4 mei	start	06:30 uur	10°C, licht bewolkt	windkracht 2
Bezoek 4: 9 juni	start	05:45 uur	13°C, half bewolkt	windkracht 4 tot 5
Bezoek 5: 27 juni	start	23:00 uur	18°C,	windkracht 2
Bezoek 6: 10 juli	start	05:00 uur	14°C, dicht bewolkt	windkracht 1

De gehanteerde werkwijze is afgeleid uit de Handleiding Broedvogel Monitoring Project SOVON (Van Dijk, A.J., 2004). Alle waarnemingen die op territoriaal gedrag duiden zijn per bezoek op een veldkaart genoteerd. Bij de waarnemingen is gelet op het noteren van uitsluitende waarnemingen. De geldige waarnemingen zijn vervolgens van de veldkaarten naar SOVON-site overgezet. Hieruit zijn per soort mogelijke territoria bepaald door het computerprogramma. Op de soortenkaarten, die bij de resultaten zijn weergegeven, geeft; een geïnterpreteerd broedgeval weer. De punt geeft het centrale punt van het territorium weer.

● een geïnterpreteerd broedgeval weer. De punt geeft het centrale punt van het territorium weer.

▲ geeft de precieze locatie aan waar een nest van betreffende vogelsoort aangetroffen is.

■ Geeft de locatie weer van de niet-geldige waarneming; de vogel is buiten de datumgrens gesignaleerd.

Door het gebruik van de datumgrenzen is uitgesloten dat doortrekkers en uitzwermende broedvogels en/of jongen als een territorium kunnen worden meegeteld.

1.6 Begripsbepaling

Uitsluitende waarneming: elke op de veldkaart ingetekende waarneming stelt in principe een ander individu voor; de ene waarneming sluit de ander uit. *Geldige waarneming:* waarnemingen die op een territorium of broedpaar duiden. *Fusieafstand:* bepaalt of er bij 2 waarnemingen sprake is van 1 of 2 territoria.

2. Waarnemingen

In de gebiedstabellen is weergegeven welke vogels waar zijn aangetroffen.

In een datumgrens tabel is aangegeven welke vogelsoort(en) zijn aangetroffen.

2.1 Verzameltabellen

In de gebiedstabellen is middels grijze blokken aangegeven welke waarnemingen buiten de datumgrens valt.

De gegevens in de gebiedstabellen zijn overgenomen van de Sovon web-site waarin de waarnemingen zijn geregistreerd..

2.2 Gebiedsverzameltabel Huis ter Heide midden (HtH-mid.)

HtH 5667

verzameltabel			10-mrt	7-apr	28-apr	25-mei	23-jun	7-jul	aantal auto-clusterterritoria	hoogste broedcode	totaal aantal	aantal niet bruikbare waarnemingen
nr	euring	species	6:15	6:00	6:00	5:15	5:00	5:00				
		bezoeknr	10:30	9:00	8:15	8:45	8:00	8:00				
		bezoektype	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop				
9	14790	boomklever	2	1				1	3	2	4	0
10	14870	boomkruiper	1	2		1		1	3	5	5	0
12	10090	boompieper				2	1		2	2	3	0
20	2870	buizerd		1			2	1	0	2	4	1
21	1660	canadese gans	1			1			0	3	2	0
23	70	dodaars	1					1	1	3	4	0
28	13120	fitis		2					0	2	2	2
39	1610	grauwe gans		1					0	1	1	0
43	8560	groene specht	2			2			2	2	4	0
45	8760	grote bonte specht	2	3		1			4	2	6	0
62	8870	kleine bonte specht	4						4	2	4	0
74	2030	kuifeend	1	1					0	3	2	1
79	4290	meerkoet	2	1					0	3	3	2
82	1700	nijlgans	1			1	1		0	3	3	1
109	13110	tjiftjaf		2					0	2	2	2
111	12760	tuinfluiter			2	4			4	2	6	2
121	1860	wilde eend	2	1					1	3	3	2
127	15671	zwarte kraai	2	1					1	3	3	0
129	8630	zwarte specht	1	1	1				1	2	3	0
131	12770	zwartkop				5			5	2	5	0

overige soorten

1	31401	eekhoorn						1			1	
2	31301	haas	1								1	
3	31311	konijn						6			6	
4	31831	ree		8	1	1		2			12	
5	31611	vos						1			1	

2.3 Gebiedsverzameltabel Loonse en Drunense Duinen Nrd. (LDD-Nrd.)

LDD noord 5510			24- mrt	14- apr	4-mei	9-jun	27- jun	10-jul	aantal auto- cluster- territoria	hoogste broed- code	totaal aantal	aantal niet bruikbare waar- nemingen	aantal buiten pilot
nr	euring	species	6:15	6:00	5:30	5:00	22:30	5:00					
			11:00	10:00	7:00	8:30	23:00	8:00					
			bezoeknr										
			bezoektype	zonop	zonop	zonop	zonop	avond	zonop				
1	720	aalscholver	1						0	1	1	0	
11	14790	boomklever	1	1					1	2	2	0	
12	9740	boomleeuwerik	1		2				0	2	3	3	
13	10090	boompieper	1		2				2	2	3	1	
15	7610	bosuil		1	1				1	2	2	0	
20	2870	buizerd	1						0	1	1	1	
34	11220	gekr.roodstaart		1	1				1	2	2	1	
41	10110	graspieper		1					1	2	1	0	
42	1610	grauwe gans			2				0	1	2	0	
46	8560	groene specht	1						1	2	1	0	
65	8870	kleine bonte specht	1						1	2	1	0	
84	7780	nachtzwaluw						1 (1)	1	2	1	0	1
88	1340	ooivevaar	1						0	3	1	0	
101	11390	roodborsttapuit				1	1		1	2	2	0	

overige soorten

1	31831	ree											1
---	-------	-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

2.4 Gebiedsverzameltabel Loonse en Drunense Duinen Zuid. (LDD-Zuid.)

LDD zuid 5509			24- mrt	14- apr	4-mei	9-jun	27- jun	10-jul	aantal auto- cluster- territoria	hoogste broed- code	totaal aantal in pilot	aantal niet bruikbare waar- nemingen	aantal buiten pilot
nr	euring	species	6:15	6:00	5:30	5:00	22:30	5:00					
			11:00	10:00	7:00	8:30	23:00	8:00					
			bezoeknr										
			bezoektype	zonop	zonop	zonop	zonop	avond	zonop				
11	14790	boomklever	1	2					2	2	3	0	
12	9740	boomleeuwerik	1	1	2				1	2	4	1	
13	10090	boompieper		1					0	2	1	1	
20	2870	buizerd	1	1		1		2	0	2	5	0	
34	11220	gekr.roodstaart		2	2	1			3	2	5	2	
37	7950	gierzwaluw				5			5	1	5	0	
41	10110	graspieper						1	0	2	1	1	
46	8560	groene specht	1						1	2	1	0	
69	16600	kneu		1	2	1			2	2	4	1	
84	7780	nachtzwaluw						2 (6)	2	2	2	0	6
121	9760	veldleeuwerik				-1			1	2	1	0	1
137	8630	zwarte specht				2 (1)			1	2	3	1	1

overige soorten

1	31831	ree				2	1	1					
2	31611	vos		1									

2.5 Datumgrens tabel van alle aangetroffen vogelsoorten

nr.	soort	code	datumgrens	fusie gebied
1	aalscholver	Aal	1-5 t/m 30-6	500 m
2	boomklever	BKl	15-2 t/m 31-5	300 m
3	boomkruiper	BKr	1-2 t/m 20-6	200 m
4	boomleeuwerik	BL	15-3 t/m 20-6	300 m
5	boompieper	BP	15-4 t/m 10-7	200 m
6	boomvalk	BV	1-5 T/M 15-9	1000 M
7	bosuil	Bui	1-1 t/m 10-7	500 m
8	buizerd	Bui	1-2 t/m 15-7	1000m
9	canadese gans	Cga	1-4 t/m 30-6	2500 m
10	doodaars	DD	10-4 t/m 10-7	500 m
11	fitis	F	20-4 t/m 10-7	100 m
12	gaai	Gaai	1-4 t/m 10-7	500 m
13	gekraagde roodstr.	GR	10-5 t/m 30-6	200 m
14	gierzwaluw	GZ	1-6 t/m 15-7	XX
15	graspieper	GP	1-4 t/m 30-6	300 m
16	grauwe gans	Gga	1-3 t/m 20-6	2500m
17	groene specht	GS	1-3 t/m 31-5	1000m
18	groenling	G	1-5 t/m 30-6	300 m
19	grote bonte specht	GBS	1-3 t/m 30-6	500 m
20	houtduif	HD	1-5 t/m 15-9	300 m
21	kleine bonte specht	KBS	1-2 t/m 20-6	300 m
22	kauw	Ka	1-4 t/m 10-5	300 m
23	koekoek	Koe	15-5 t/m 30-6	1000m
24	koolmees	K	15-3 t/m 30-6	300 m

nr.	soort	code	datumgrens	fusie gebied
25	kneu	Kn	1-5 t/m 20-7	500 m
26	kuifeend	KE	15-5 t/m 30-6	1000m
27	meerkoet	MK	20-4 t/m 10-6	500 m
28	merel	M	1-3 t/m 15-7	200 m
29	nachtzwaluw	NZ	15-5 t/m 10-8	300 m
30	nijlgans	Nga	15-3 t/m 15-5	2500m
31	oovieaar	Ooi	20-4 t/m	XX
32	pimpelmees	P	15-3 t/m 30-6	300 m
33	roodborst	R	1-5 t/m 30-6	200 m
34	roodborsttapuit	Rta	15-3 t/m 15-7	200 m
35	scholekster	Sc	1-5 t/m 10-6	1000 m
36	spreeuw	S	1-4 t/m 31-5	100 m
37	tijftjaf	Tj	15-4 t/m 20-7	200 m
38	tuinfluit	T	15-5 t/m 30-6	200 m
39	veldleeuwerik	VL	1-4 t/m 15-6	300 m
40	vink	V	20-4 t/m 20-7	200 m
41	waterhoen	WH	20-4 t/m 15-6	300 m
42	wilde eend	WE	1-4 t/m 10-5	1000m
43	winterkoning	W	1-2 t/m 20-7	200 m
44	zanglijster	Z	20-4 t/m 30-6	300 m
45	zwarte kraai	ZKr	1-3 t/m 30-6	300 m
46	zwartkop	ZK	20-4 t/m 20-7	200 m
47	zwarte specht	ZS	15-3 t/m 20-6	600 m

3. Territoria & waarnemingen

3.1 Geldige waarnemingen Huis ter Heide – midden

Boomklever 3 territoria

Boomkruiper 3 territoria

Boompieper 2 territoria

Buizerd 1 territorium

Dodaars 1 territorium

Grote Bonte Specht 4 territoria

Kleine Bonte Specht 4 territoria

Tjiftjaf 2 territoria

Tuinfluiter 5 territoria

Wilde Eend 1 territorium

Zwarte kraai 1 territorium

Zwartkop 5 territoria

3.2 Ongeldige waarnemingen Huis ter Heide

Fitis

Grauwe Gans

Canadese Gans

Nijlgans

Kuifeend

Meerkoet

3.3 Geldige waarnemingen LDD-Nrd.

LDD-Nrd. Boomklever 1 territorium

LDD-Nrd. Boompieper 2 territorium

LDD-Nrd. Bosuil 1 territorium

LDD-Nrd. Gekr. Roodstaart 1 territorium

LDD-Nrd. Graspieper 1 territorium

LDD-Nrd. Groene Specht 1 territorium

LDD-Nrd. Nachtzwaluw 1 territorium

LDD-Nrd. Roodborsttapuit 1 territorium

3.4 Ongeldige waarnemingen LDD-Nrd.

LDD-Nrd. Aalscholver

LDD-Nrd. Boomleeuwerik

LDD-Nrd. Buizerd

LDD-Nrd. Grauwe Gans

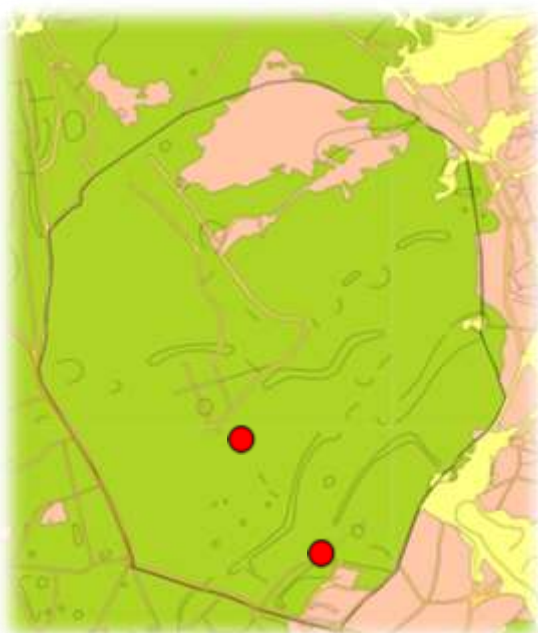

LDD-Nrd. Ooievaar

3.5 Geldige waarnemingen LDD-Zuid

LDD-Zd. Boomklever
2 territoria

LDD-Zd. Boomleeuwerik
1 territorium

LDD-Zd. Buizerd
1 territoria

LDD-Zd. Gekr. Roodstaart
3 territoria

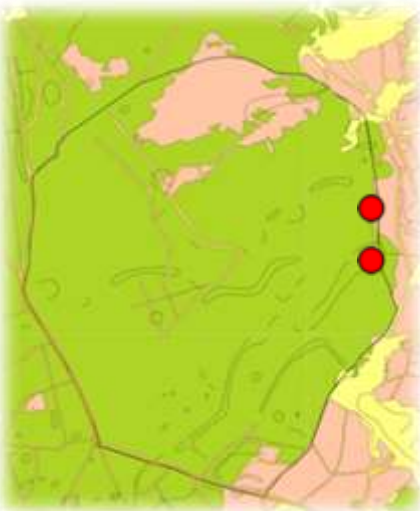
LDD-Zd. Gierzwaluw
5 territoria

LDD-Zd. Groene specht
1 territoria

LDD-Zd. Kneu
2 territoria

LDD-Zd. Nachtzwaluw
2 territoria

LDD-Zd. Veldleeuwerik
1 territoria

LDD-Zd. Zwarte specht
1 territoria

3.6 Ongeldige waarnemingen

LDD-Zd. Boompieper

LDD-Zd. Graspieper

4. Kilometer pilots

4.1 Huis ter Heide pilot (N51o.37.006, E005.01.359)

Verzameltabel Huis ter Heide pilot Acacialaantje

HtH pilot Acasialaantje			7 apr. 7:20	7 apr. 7:30	28 apr. 7:00	28 apr. 7:06	25-mei 7:20	25-mei 7:25	23-jun 7:20	23-jun 7:25	7-jul 6:20	7-jul 6:55	hoogste broed- code	totaal aantal
nr	euring	species	7:25	7:35	7:05	7:11	7:25	7:30	7:25	7:30	6:25	6:55		
		bezoeknr	2	2	3	3	4	4	5	5	6	6		
1	14870	boomkruiper	1								1		2	2
2	2870	buizerd										1	1	1
3	1610	grauwe gans	1										1	1
4	8560	groene specht					1	2					2	3
5	16490	groenling	1										2	1
6	6700	houtduif							12			1	1	13
7	7240	koekoek					1		1				2	2
8	14640	koolmees			1								2	1
9	11870	merel							2				2	3
10	1700	nijlgans					1	1					3	2
11	14620	pimpelmees			1	2	1	1					2	5
12	11390	roodborstapuit							1				2	2
13	15820	spreeuw	1	2	1	1			2	1			16	8
14	15110	tjiftjaf			1	1	1	1	1	1		1	2	7
15	12760	tuinfluitier									1	1	2	2
16	16360	vink	1		3			1				2	2	5
17	12000	zanglijster			1	1	1					2	2	3
18	15671	zwarte kraai		1	3	1	3	2	2	2	2	3	3	19

lokatiefoto's noord, west, zuid oost Acacialaantje

Soortenkaart pilot Acacialaantje

(op de soortenkaart kunnen geen territoria worden weergegeven op het kilometerpunt, Sovon interpreteert deze als ongeldige waarnemingen)

4.2 Huis ter Heide pilot (N51o.37.190, E005.02.006) Verzameltabel Huis ter Heide pilot Bodemven

Hth pilot Bodemven			7 apr.	7 apr.	28 apr.	28 apr.	25-mei	25-mei	23-jun	23-jun	7-jul	7-jul	hoogste broed- code	totaal aantal
			7:45	7:50	6:45	6:51	6:40	6:45	6:34	6:39	6:20	6:25		
nr	euring	species	7:50	7:55	6:50	6:56	6:45	6:50	6:39	6:44	6:25	6:30		
		bezoeknr	2	2	3	3	4	4	5	5	6	6		
1	2870	buizerd		1								1	1	1
2	13120	fitis					1	1					2	3
3	15390	gaai							1			1	2	2
4	1610	grauwe gans	13	5	2	4							3	24
5	8560	groene specht					1						2	1
6	8760	grote bonte specht					1	1	1	1	1	1	2	6
7	7240	koekoek					1						2	1
8	14640	koolmees							1	1			2	2
9	2030	kuifeend	1	1					3	3			3	8
10	4290	meerkoet	15		2	2	1	1			1	2	3	24
11	11870	merel			1								2	1
12	1700	nijlgans	1				1		1	1			3	4
13	10990	roodborst							1	1			2	2
14	4500	scholekster										2	2	2
15	13110	tjiftjaf	1	1			1	1					2	4
16	12760	tuinfluiter									1	1	2	2
17	16360	vink	1	1	3	1	1		2	1			2	10
18	4240	waterhoen								1			1	1
19	1860	wilde eend			1			1	2	1			3	5
20	15671	zwarte kraai	1		1	1			1	1	2	3	2	10

lokatiefoto's noord, west, zuid oost Bodemven

Soortenkaart pilot Bodemven

(op de soortenkaart kunnen geen territoria worden weergegeven op het kilometerpunt, Sovon interpreteert deze als ongeldige waarnemingen)

4.3 Huis ter Heide pilot (N51o.37.190, E005.02.006)

Verzameltabel Huis ter Heide pilot nabij kantoor

HtH pilot kantoor			7 apr.	7 apr.	28 apr.	28 apr.	25-mei	25-mei	23-jun	23-jun	7-jul	7-jul	hoogste broed- code	totaal aantal
			8:30	8:36	7:40	7:46	5:45	5:50	5:42	5:47	7:45	7:50		
nr	euring	species	8:35	8:41	7:45	7:51	5:50	5:55	5:47	5:52	7:50	7:55		
		bezoeknr	2	2	3	3	4	4	5	5	6	6		
1	14870	boomkruiper									1	2	2	3
2	2870	buizerd							1	1			1	2
3	13120	fitis	2		1					1			2	4
4	8560	groene specht											2	1
5	8760	grote bonte specht		1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	12
6	6700	houtduif			1								2	1
7	14640	koolmees		1	1		1	2		1	1		2	7
8	10990	roodborst			1	1							2	2
9	15820	spreeuw							5				1	5
10	15110	tjiftjaf		1				1	1	1			2	4
11	16360	vink	2		3	2	3	1	1	3	1	3	2	19
12	10660	winterkoning	1						1		1	1	2	4
13	12000	zanglijster		1	2	1	1	2		1		1	2	9
14	15671	zwarte kraai	1	1			1	2	1	1	2	1	2	10
15	8630	zwarte specht		1	1								2	2

lokatiefoto's noord, west, zuid oost nabij kantoor

Soortenkaart pilot nabij kantoor

(op de soortenkaart kunnen geen territoria worden weergegeven op het kilometerpunt, Sovon interpreteert deze als ongeldige waarnemingen)

4.4 Loonse en Drunense Duinen pilot 444745

Verzameltabel LDD pilot midden

LDD pilot 444745 midden			24 mrt.	24 mrt.	14 apr.	14 apr.	4-mei	4-mei	9-jun	9-jun	10-jul	10-jul	hoogste broed-code	totaal aantal
nr	euring	species	8:15	8:22	7:01	7:11	8:55	9:02	6:25	6:31	5:40	5:45		
		bezoeknr	8:20	8:27	7:06	7:16	9:00	9:07	6:30	6:36	5:45	5:50		
1	14790	boomklever			1	1							2	2
2	14870	boomkruiper	1						1	1			2	3
3	9740	boomleeuwerik					1						2	1
4	10090	boompieper						2					2	2
5	13120	fitis				1		1	1				2	3
6	15390	gaai	1										2	1
7	11220	gekr.roodstaart					1	1	1	1			2	4
8	8760	grote bonte specht	1			1	1		1				2	4
9	8870	kl. bonte specht					1						2	1
10	14640	koolmees			1		1	1					2	3
11	11870	merel			1						1	1	2	3
12	10990	roodborst	1		1				1		1		2	4
13	13110	tjiftjaf	1		1	1					1		2	4
14	16360	vink			1		1	1	3	2	1		2	9
15	10660	winterkoning									1	1	2	2
16	12000	zanglijster	2	1	1	1					2	1	2	9
17	15671	zwarte kraai			3	1							2	4
18	8630	zwarte specht			1	1	1						2	3
31831	ree		2				3	1						6

444745

(op de soortenkaart kunnen geen territoria worden weergegeven op het kilometerpunt, Sovon interpreteert deze als ongeldige waarnemingen)

4.5 Loonse en Drunense Duinen pilot 444841

Verzameltabel LDD pilot LO

LDD pilot 444841 LO			24 mrt.	24 mrt.	14 apr.	14 apr.	4-mei	4-mei	9-jun	9-jun	10-jul	10-jul	hoogste broed- code	totaal aantal
nr	euring	species	9:01	9:07	7:52	7:57	7:40	7:50	7:07	7:12	6:10	6:15		
		bezoeknr	9:06	9:12	7:57	8:02	7:45	7:55	7:12	7:17	6:15	6:20		
1	9740	boomleeuwerik	1										2	1
2	10090	boompieper			3	1	2		1				2	7
3	13120	fitis	1		2	1	1						2	5
4	11220	gekr.roodstaart					1	1					2	2
5	1610	grauwe gans									1		1	1
6	8560	groene specht					1						2	1
7	8760	Gr. bonte specht	2		2	4	2					2	2	12
8	7240	koekoek					1		1	1			1	3
9	14640	koolmees	1	1									2	2
10	10990	roodborst				1							2	1
11	9760	veldleeuwerik	1	1			1	1					2	4
12	16360	vink			2			2	1	1	1	1	2	8
13	12000	zanglijster			1							1	2	2
14	15671	zwarte kraai			1	1	2				2	1	1	7
15	8630	zwarte specht				1	1						2	2

31671	das										1			
-------	-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--

444841

(op de soortenkaart kunnen geen territoria worden weergegeven op het kilometerpunt, Sovon interpreteert deze als ongeldige waarnemingen)

4.6 Loonse en Drunense Duinen pilot 444831

Verzameltabel LDD pilot LO

LDD pilot 444831 LO			24 mrt.	24 mrt.	14 apr.	14 apr.	4-mei	4-mei	9-jun	9-jun	10-jul	10-jul	hoogste broed- code	totaal aantal
			9:31	9:37	8:32	8:43	6:45	6:55	7:50	7:55	7:45	7:50		
nr	euring	species	9:36	9:42	8:37	8:48	6:50	7:00	7:55	8:00	7:50	7:55		
		bezoeknr	1	1	2	2	3	3	4	4	6	6		
1	14790	boomklever			1								2	1
2	9740	boomleeuwerik	2		1	1	2	1	2	1			2	10
3	10090	boompieper			1		1	1					2	3
4	3100	boomvalk									1		1	1
5	2870	buizerd									1	1	1	2
6	13120	fitis			1								2	1
7	15390	gaai	1										2	1
8	11220	gekr.roodstaart					1						2	1
9	10110	graspieper										1	2	2
10	8560	groene specht				1							2	1
11	8760	gr. bonte specht	1	1	1	1		1					2	5
12	15600	kauw	1										2	1
13	14640	koolmees			1			1					2	2
14	11870	merel			1	1							2	2
15	1700	nijlgans			1								1	1
16	16360	vink		1		2					1		2	4
17	15671	zwarte kraai		1								1	1	2
18	8630	zwarte specht			2		1						2	3

444831

(op de soortenkaart kunnen geen territoria worden weergegeven op het kilometerpunt, Sovon interpreteert deze als ongeldige waarnemingen)

5.1 Waarnemingen overige diersoorten

Huis ter Heide

Haas 1 waarneming

Huis ter Heide

Konijn 6 waarnemingen

Huis ter Heide

Eekhoorn 1 waarneming

Huis ter Heide

Vos 1 waarneming

Huis ter Heide

Ree 11 waarnemingen

Discussie

Uiteindelijk werden van 23 vogelsoorten (mogelijke) broedgevallen vastgesteld. Elf andere vogelsoorten werden buiten de datumgrenzen aangetroffen. Er zijn ook vogelsoorten aangetroffen welke niet aan het criterium voor geldige waarneming voldeden, doordat het kolonievogels betreffen, of niet meerdere keren zijn waargenomen, of op doortrek waren. Behalve vogels werden ook zoogdieren aangetroffen zoals ree, konijn, vos, das en eekhoorn.

Het aantal waargenomen vogelsoorten (47) en totale waarnemingen ten opzichte van vorige jaren is nagenoeg gelijk gebleven. Wel zijn er veel andere vogelsoorten aangetroffen ten opzichte van vorig jaar, maar dit had te maken met dat de Loonse en Drunense Duinen een ander soort vogels aantrekt. Een andere biotoop trekt zo wie zo andere vogels aan!

Voorgestelde beheermaatregelen

Huis ter Heide

Het gebied op Huis ter Heide rond het Bodemven voorlopig ongemoeid laten. Het perceel loofbomen waarin pilot HtH kantoor is gelegen verkeerd in een aanzienlijk slechte staat en is een eenzijdig bos met alleen eiken. Van alle eiken is zeker 25% afgestorven. Om een meer gevarieerd bos te krijgen is het noodzakelijk om andere loofbomen aan te planten. Hierdoor wordt dit perceel bos ook weer aantrekkelijk voor een gevarieerder aantal vogels.

Loonse en Drunense Duinen

Een groot deel van het geïnventariseerde bos is ontoegankelijk door het ontbreken van (toegankelijke) bospaden. Om het bos toegankelijker te maken kan er ook beter worden geïnventariseerd, en kun je jezelf beter oriënteren.

Verder zijn de kapvlakten alleen voor de nachtzwaluw aantrekkelijk wanneer er geen schapen grazen.

Voorstel is om een gedeelte van het heidegebied en de kapvlakten onbereikbaar te maken voor schapen. In de provinciale inventarisatie in 2012 wordt het begrazen van schapen op dit gebied ook als een bedreiging gezien. Dit ter meerdere informatie.

Roofvogels

De buizerd is in alle gebieden aangetroffen. De havik hebben we echter gemist. Alleen in het gebied van de Loonse en Drunense Duinen is de bosuil gehoord.

Mogelijk heeft dit te maken dat we geen avondwandeling op Huis ter Heide hebben uitgevoerd.

Rode lijst soorten

Er zijn tijdens de bezoeken door de werkgroep 7 rode lijst soorten aangetroffen. Zie samenvatting.

Vervolgonderzoek

De Pilot inventarisatie geeft een weergave van welke vogels er in een gebied aanwezig zijn, maar kan niet herleid worden als mogelijke broedgevallen. De Pilot-inventarisatie is aardig voor een moment, maar geniet niet de voorkeur boven het inventariseren op de algemene manier.

Wanneer de kapvlakten op de Loonse en Drunense Duinen over enkele jaren zijn omgevormd tot stuifzand gebied of tot heide gebied is het wel interessant wat het gevolg is geweest.

Bronvermelding

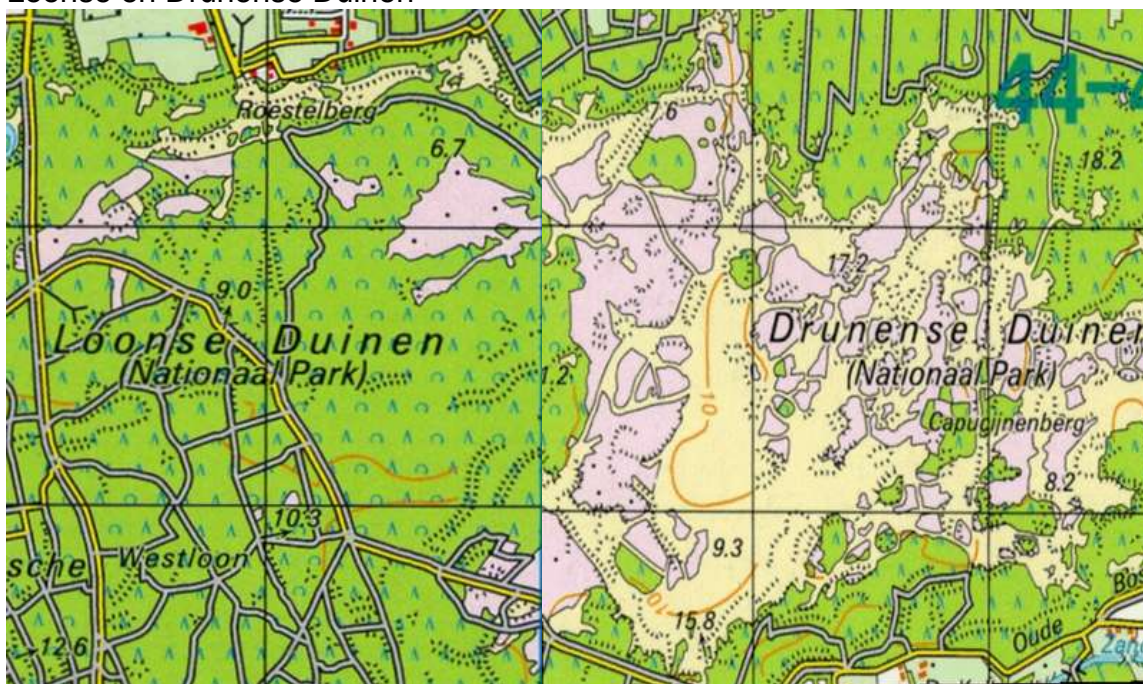
- v. Dijk, AJ, Handleiding Broedvogel Monitoring Project, SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2004.
- Vogelbescherming Nederland, Rode lijst van de Nederlandse Broedvogels 2005.
- Topografische Inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland 2007
- Internetsite SOVON

Bijlage I Topografische weergave van het onderzoeksgebied

Huis ter Heide

Loonse en Drunense Duinen

Bron: Topografische Atlas

Bijlage II Wetenschappelijke namen van vogelsoorten genoemd in het verslag

1	aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo</i>
2	boomklever	<i>sitta europaea</i>
3	boomkruiper	<i>certhia brachydactyla</i>
4	boomleeuwerik	<i>lullula arborea</i>
5	boompieper	<i>anthus trivialis</i>
6	boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>
7	bosuil	<i>Athene noctua</i>
8	buizerd	<i>buteo buteo</i>
9	canadese gans	<i>Branta canadensis</i>
10	doodaars	<i>tachybaptus ruficollis</i>
11	fitis	<i>phylloscopus trochilus</i>
12	gaai (vlaamse)	<i>garrulus glandarius</i>
13	gekraagde roodstaart	<i>phoenicurus phoenicurus</i>
14	gierzwaluw	<i>Apus apus</i>
15	Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>
16	grauwe gans	<i>anser anser</i>
17	groene specht	<i>picus viridis</i>
18	groenling	<i>Chloris chloris</i>
19	grote bonte specht	<i>dendrocopos major</i>
20	houtduif	<i>columba palumbus</i>
21	kleine bonte specht	<i>dendrocopos minor</i>
22	kauw	<i>Corvus monedula</i>
23	koekoek	<i>cuculus canorus</i>
24	koolmees	<i>parus major</i>
25	Kneu	<i>Carduelis cannabina</i>
26	kuifeend	<i>aythya fuligula</i>
27	meerkoet	<i>fulica atra</i>
28	merel	<i>turdus merula</i>
29	nachtzwaluw	<i>Caprimulgus europaeus</i>
30	nijlgans	<i>alopochen aegyptiaca</i>
31	ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>
32	pimpelmees	<i>cyanistes caeruleus</i>
33	roodborst	<i>erithacus rubecula</i>
34	roodborsttapuit	<i>saxicola rubicola</i>
35	scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>
36	spreeuw	<i>sturnus vulgaris</i>
37	tjiftjaf	<i>phylloscopus collybita</i>
38	tuinfluiter	<i>sylvia borin</i>
39	veldleeuwerik	<i>alauda arvensis</i>
40	vink	<i>fringilla coelebs</i>
41	waterhoen	<i>Gallinula chloropus</i>
42	wilde eend	<i>anas platyrhynchos</i>
43	winterkoning	<i>troglodytes troglodytes</i>
44	zanglijster	<i>turdus philomelos</i>
45	zwarte kraai	<i>corvus corone</i>
46	zwartkop	<i>sylvia atricapilla</i>
47	zwarte specht	<i>dryocopus martius</i>